

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/192/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213222092
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213222092.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Kataríny Marčekovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1/ F. F., nar. XX.XX.XXXX, 2/ P. F., nar. X.X.XXXX, obaja bytom A., t.č. V. O. XX/XXX, A., o zaplatenie 4.970,40 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 6. júla 2015, č.k. 14C/563/2014-89, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd Komárno (do 30.6.2016 ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“ a od 1.7.2016 ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 6. júla 2015, č.k. 14C/563/2014-89 návrh (ďalej len „žaloba“ v zmysle § 131 CSP) zamietol a odporcom v 1./ a 2./ rade (ďalej len „žalovaným v 1./ a 2./ rade“ v zmysle § 60 CSP) nepriznal náhradu trov konania.

1.2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil podľa ustanovení § 303, § 306 ods. 1, 2, § 310, § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 506 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 111 a 879j Občianskeho zákonníka, ako aj podľa ustanovení § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 102/2014 Z.z.

2.1. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobca dňa 1.10.2013 doručil súdu žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu sumu 4.970,40 € spolu s príslušenstvom a náhradu trov konania, na tom skutkovom základe, že žalovaná v 1./ rade s jeho právnym predchodcom (spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s.) uzatvorila dňa 15.7.2005 zmluvu č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej boli poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazala riadne splatiť. Žalovaný v 2./ rade prevzal na seba ručiteľský záväzok. Celková dlžná suma ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala sumu 9.258,11 € (z toho dlžná istina 8.598,19 € a úrok z omeškania vo výške 659,92 €).

2.2. Podaným návrhom na začatie konania si uplatnil nárok na zaplatenie splátok splatných v období od 20.10.2010 do 20.6.2015 v počte 57 a celkovej výške 4.970,40 €. Zároveň si uplatnil zaplatenie úroku z omeškania vyčísleného za obdobie od 21.10.2010 do 10.5.2011 vo výške 17,05 € a úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 4.970,40 € od 11.5.2011 do zaplatenia. Titulom náhrady trov konania si uplatnil zaplatenie súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

2.3. V priebehu konania žalobca upresnil uplatnený nárok (a to v časti vyčísleného úroku z omeškania za obdobie od 21.10.2010 do 10.5.2011). Súd o návrhu žalobcu na pripustenie zmeny petitu rozhodol uznesením č. k. 14C/563/2014-56 zo dňa 4.9.2014.

3.1. Z vykonaného dokazovania prvoinštančný súd zistil, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s. dňa 24.3.2011, žalobca nadobudol od svojho právneho predchodcu pohľadávku voči žalovaným titulom zmluvy o splátkovom úvere, pričom táto bola špecifikovaná v prílohe č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanej v rade 1./oznámené právnym predchodcom žalobcu podaním zo dňa 12.4.2011. Ako vyplynulo z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok, v čase postúpenia pohľadávky (t. j. k 24.3.2011) boli žalovaní v 1./ a 2./ rade v omeškaní s úhradou dlžnej sumy 1 251 dní.

3.2. Žalovaná v 1./ rade s právnym predchodcom žalobcu uzatvorila dňa 15.7.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a na základe tejto zmluvy jej bol poskytnutý úver vo výške 6.638,78 € (200.000,- Sk), ktorý sa zaviazala vrátiť veriteľovi v mesačných splátkach po 87,20 € (2.627,- Sk) v období od 20.8.2005 do 20.6.2015. Úroková sadzba bola ustálená vo výške 9,10 % ročne. Zaplatenie úveru bolo zabezpečené dohodou o ručení, ktorú uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovaným v rade 2./ dňa 15.7.2005. Úver bol tiež zabezpečený životným poistením (dohoda o zabezpečení úveru životným poistením zo dňa 15.7.2005). Ako vyplynulo zo špecifikácie pohľadávky, žalovaní titulom poskytnutého úveru ku dňu postúpenia pohľadávky dlhovali sumu 9.258,11 €, ktorá pozostávala z nesplatenej istiny vo výške 8.598,19 € a úroku z omeškania vo výške 659,92 €. Žalobca si v tomto konaní uplatnil nárok na zaplatenie splátok úveru splatných od 20.10.2010 do 20.6.2015 v počte 57 a v celkovej výške 4.970,40 €. 3.3. Žalovaná v 1./ rade v priebehu konania uviedla, že úver splácala približne do roku 2007, keď poslednú splátku úveru mohla zaplatiť dňa 15.10.2007. Úver prestala splácať z dôvodu straty zamestnania, pričom od podania návrhu na začatie konania titulom dlžnej sumy tiež nič neuhradila. Doplnila, že od 23.6.2015 sa zamestnala v F. v spoločnosti L. ako robotníčka. Plynie jej skúšobná doba a v súčasnosti absolvuje rôzne školenia. Doposiaľ poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 61 € mesačne a príspevok na bývanie vo výške 53 € mesačne. Je slobodná, bez vyživovacej povinnosti. Žalovaný v 2./ rade je jej brat. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, osobné motorové vozidlo, prípadne inú hnuťelnú vec väčšej hodnoty. Na základe súdneho rozhodnutia spláca svoje dva záväzky voči spoločnosti Slovak Telekom mesačnými splátkami po 10 a 15 € mesačne. Tiež spláca svoj záväzok voči spoločnosti Provident mesačnou splátkou vo výške 5 € a iný záväzok mesačnou splátkou v rovnakej výške. V súvislosti so svojim zdravotným stavom má výdavky na zakúpenie liekov vo výške cca. 34 € mesačne. Vypomáha žalovanému v 2./ rade tým, že mu poskytuje stravu. 3.4. Žalovaný v 2./ rade v priebehu konania potvrdil, že v zmluvnom vzťahu vystupoval ako ručiteľ, pričom titulom úveru nič neuhradil. V roku 2007 už v nehnuteľnosti na adrese: A. XXX/XX, A. nebývali a odsťahovali sa z nej v roku 2006 z dôvodu, že na nehnuteľnosti viazla ťarcha v podobe exekučného záložného práva a vlastnícke právo k nehnuteľnosti bolo v priebehu exekučného konania prevedené na tretiu osobu. Uviedol, že je slobodný, bez vyživovacej povinnosti, nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, osobné motorové vozidlo, prípadne inú hnuťelnú vec väčšej hodnoty. Je nezamestnaný, nie je však vedený v evidencii nezamestnaných úradu práce, pretože nespĺňa podmienky na zaevidovanie sa. Naposledy bol zamestnaný v roku 2012. V súčasnej dobe si privyrába brigádami, tento rok si však nič nezarábil. Na zabezpečenie základných životných potrieb si finančné prostriedky požičiava, žiaden svoj záväzok nespláca.

4. Vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobe žalobcu nie je možné vyhovieť. Mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaná v 1./ rade ako dlžník uzavreli dňa 15.7.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy bol žalovanej v 1./ rade poskytnutý úver vo výške 200.000,- Sk (6.638,78 €), ktorý sa zaviazala uhradiť právnemu predchodcovi žalobcu spolu s dohodnutým zmluvným úrokom vo výške 9,10 % ročne v pravidelných mesačných splátkach vo výške 87,20 € v období od 20.8.2005 do 20.6.2015 (v mesačných splátkach splatných vždy k 20. dňu v mesiaci). Súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky. Úver bol zabezpečený ručiteľským záväzkom žalovaného v 2./ rade (dohoda o ručení zo dňa 15.7.2005). Žalovaná v 1./rade čerpala úver v sume 6.638,78 € dňa 15.7.2005, ktorý riadne a včas nesplácala, keď poslednú splátku úveru uhradila dňa 15.10.2007. Ku dňu postúpenia pohľadávky, t.j. k 24.3.2011 evidoval právny predchodca žalobcu v bankovom informačnom systéme pohľadávku zo zmluvy o splátkovom úvere v sume 9.258,11 €, keď žalobca sa podaným návrhom domáhal zaplatenia splátok splatných v období od 20.10.2010 do 20.6.2015.

5.1. Predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovanej v 1./ rade, ktorý vznikol zo zmluvy o splátkovom úvere a žalovaného v 2./ rade, ktorý vznikol titulom ručiteľského záväzku. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný

záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka), predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovanú v 1./ rade je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka.

5.2. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak, príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv).

5.3. S ohľadom na tento záver sa súd zaoberal i skutočnosťou, či žalobca neuplatňuje premlčaný nárok, zistenie ktorej skutočnosti potom bráni súdu priznať mu plnenie voči žalovanej v 1./ rade ako spotrebiteľovi, keď počnúc účinnosťou novely zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. je súd od 13.6.2014 povinný na premlčanie uplatneného nároku prihliadať z úradnej povinnosti.

5.4. Zároveň bolo potrebné vysporiadať sa s otázkou, či na premlčanie (konkrétne premlčaciu dobu) uplatneného nároku je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka.

5.5. Pokiaľ ide aplikáciu novely zákona č. 250/2007 Z. z. na posudzovaný právny vzťah, súd bol toho názoru, že prijatá novela nevykazuje znaky pravej retroaktivity, ktorá je v našom právnom poriadku neprípustná, ale ide o retroaktivitu nepravú, ktorá prípustná je (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 16/09 zo dňa 27.10.2010). Predmetnou novelou neboli dotknuté právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti a účinnosti skorších právnych noriem, nebolo odňaté právo žalobcu vzniknuté v minulosti podľa staršieho zákona (v prejednávanej veci právo na vrátenie poskytnutého úveru s príslušenstvom), boli len zmenené isté práva do budúcnosti, konkrétne právo s úspechom sa domáhať priznania tohto nároku v prípade, že tento je premlčaný.

6.1. Súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, preto na tento právny vzťah je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa priaznivejšie. Z hľadiska posudzovanej otázky je pre žalovanú v 1./ rade ako spotrebiteľa nepochybne výhodnejšia právna úprava premlčania podľa Občianskeho zákonníka, pretože zakotvuje kratšiu (trojročnú) premlčaciu dobu oproti úprave premlčania v Obchodnom zákonníku.

6.2. Záver o aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní na prejednanú vec plynie podľa názoru súdu prvej inštancie z ustanovenia § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka ako aj z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ukladá na právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, aplikovať tie ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie.

7. V zmysle § 54 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka si žalovaná v 1./ rade ako spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie len z dôvodu, že uzavrela zmluvu podľa Obchodného zákonníka. Z uvedeného právneho názoru súd v prejednávanej veci pri rozhodovaní vychádzal. Premlčacia doba podľa Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Možnosť vykonania práva po prvý raz ako začiatok plynutia premlčacej doby nastáva v okamihu, keď sa veriteľ môže oprávnenne domáhať na súde splnenia záväzku. Inými slovami je to okamih, kedy oprávnený môže po prvýkrát s úspechom podať žalobu na plnenie záväzku. Občiansky zákonník objektívne vymedzuje začiatok plynutia premlčacej doby, ktorý nezávisí od subjektívnej okolnosti, teda od toho, či oprávnený subjekt vie alebo nevie o svojom práve. Všeobecná trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve. Právo mohlo byť prvýkrát vykonané vtedy, ak je spôsobilé byť uplatnené v konaní pred súdom prostredníctvom návrhu na začatie konania.

8.1. V prejednávanej veci z predložených výpisov z účtu mal súd preukázané, že poslednú splátku úveru uhradila žalovaná v 1./ rade dňa 15.10.2007, pričom právny predchodca žalobcu si účtoval úrok z omeškania z dlžných splátok až do dňa postúpenia pohľadávky, t.j. do 24.3.2011. Potom deň, kedy bol žalobca (resp. jeho právny predchodca) oprávnený zosplatiť svoju pohľadávku možno v zmysle citovaného ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka považovať za deň, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a teda za deň začatia plynutia premlčacej doby.

8.2. Z prehľadu finančných transakcií

vyplývalo, že žalovaná v 1./rade naposledy uhradila splátku úveru dňa 15.10.2007. Od 21.2.2008 (teda uplynutím lehoty troch mesiacov od splatnosti splátky splatnej dňa 20.11.2007) začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie dlžnej sumy zo zmluvy o úvere na súde (§ 392 ods. 2 Obchodného zákonníka) v trvaní troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá márne uplynula dňa 20.2.2011, preto keď konanie v prejednávanej veci začalo dňa 1.10.2013 doručením návrhu na súd (§ 82 ods. 1 O.s.p.), bolo to až po uplynutí premlčacej doby na uplatnenie tohto nároku. 8.3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žiadnym spôsobom nespochybňuje právo žalobcu na uplatnenie jeho (aj keď premlčaného) nároku žalobou na súde, avšak poznamenáva, že žalobca nárok na vrátenie dlžnej sumy úveru uplatnil po viac ako piatich rokoch odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Na uplatnenie takéhoto nároku zo spotrebiteľskej zmluvy musel súd bezpochyby prihliadnuť aj bez návrhu, konkrétne na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania ako zákonnej prekážky, ktorá s poukazom na 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa bráni priznať plnenie voči spotrebiteľovi, bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. 9.1. S ohľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu žalobcu voči žalovanej v 1./ rade zamietol a tiež zamietol žalobu voči žalovanému v 2./ rade , keďže nárok bol uplatnený titulom ručiteľského záväzku a žalovaný v 2./ rade ako ručiteľ mal v konaní právo vzniesť rovnaké námietky ako dlžník (teda aj námietku premlčania, na ktorú súd prihliada ex offa). 9.2. Čo sa týka žalovaného v 2./ rade, lehota na uplatnenie nároku začala plynúť v rovnaký moment ako u žalovanej v 1./ rade s tým rozdielom, že táto je štvorročná a uplynula dňa 20.2.2012 (teda pred podaním návrhu na začatie konania na súd). 10. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., konštatujúc, že hoci žalovaní v 1./ a 2./ rade boli podľa výsledku konania plne úspešnými účastníkmi konania, súd im náhradu trov konania nepriznal, keďže si túto neuplatnili.

11. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu.

12.1. Žalobca nesúhlasí s právnym posúdením danej veci súdom a vyhodnotením otázky premlčania. Vytýkal súdu, že pre posúdenie plynutia premlčacej doby vychádzal z nepreukázaných údajov, a to z dátumu poslednej splátky vykonanej žalovaným v prospech žalobcu. Žalobca nemôže súhlasiť s týmto posúdením, nakoľko predmetný údaj nemožno stotožňovať s ukončením zmluvy , resp. s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Poukázal na fakt, že právny predchodca žalobcu - postupca neukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovaným na druhej strane, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a žalobca ani nedisponuje dokladmi, ktoré by danú skutočnosť- ukončenie zmluvy- preukázali.

12.2. Má za to, že výkladom ustanovení Všeobecných obchodných podmienok (VOP) možno dospieť k záveru, že postupca a následne postúpením pohľadávky žalobca boli oprávnení, nie však povinní predčasne ukončiť záväzkovo-právny vzťah. Na žalobcu prešli zmluvou o postúpení pohľadávok aj všetky práva súvisiace s danou pohľadávkou. Zo zmluvy o splátkovom úvere vyplýva mesačná periodicita splátok. Je teda nesporné, že zmluvné strany sa dohodli na plnení v splátkach, preto si žalobca uplatnil nárok na úhradu neuhradených a nepremľčaných splátok. K ukončeniu zmluvy došlo až ku dňu 10.05.2011, kedy došlo k predčasnému ukončeniu zmluvy zo strany žalobcu.

12.3. Deň splatnosti jednotlivých splátok bol uvedený v zmluve o úvere. V zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka (OZ), ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh a veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. Toto dojednanie sa však viaže na oprávnenie veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého úveru. Veriteľ však môže toto svoje právo na zaplatenie celého zvyšku dlhu uplatniť iba do zročnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ak veriteľ toto svoje právo nevyužije a oproti dlžníkovi neuplatní zaplatenie celého zvyšku dlhu, prestane dňom zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky plynúť premlčacia doba pre celý zvyšok dlhu. Jednotlivé splátky sa budú premlčovať samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok. Dňom nesplnenia tejto splátky by nanovo začala plynúť premlčacia doba pre celý zvyšok dlhu. Žalobca si nemohol uplatniť svoj nárok skôr, nakoľko by bol posúdený ako predčasne uplatnený. Uvedený názor vyplýva aj zo súdnej praxe, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2008, sp. zn. 4Cdo/146/2008, ktoré sa odklonilo od doterajšej judikatúry (R 28/84).

12.4. Vzhľadom na uvedené nemožno nárok žalobcu na uplatnené splátky spolu s príslušenstvom považovať za premlčaný, keďže pre posúdenie otázky premlčania je nutné vychádzať zo splatnosti každej splátky.

13. Súd na daný prípad aplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOS“), avšak žalobca nemôže súhlasiť s tým, aby v danom prípade súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014.

14. Odvolateľ, citujúc ustanovenia čl. 1 ods.1, čl.125 ods.1 písm. a/ a čl. 152 ods.4 Ústavy SR a poukazujúc na Nálezy Ústavného súdu SR z 24.5.1995, PL. ÚS 16/95, z 3.3.1996, PL.36/95, z 8.3.2011, III.ÚS 348/06-42, zastáva názor, že aplikáciou ust. § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods.1 a ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvenej v čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods.2 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. I. Dodatočného protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.

15.1. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.4.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b ZoOS, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdov) ex offio prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku, a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou ustanovenia § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa.

15.2. Odvolateľ ďalej poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.9.2014, sp. zn. 9Co/64/2013 a zo dňa 22.10.2014, sp. zn. 9Co/105/2013.

15.3. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti s poukazom na to, že žalobca si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom zo dňa 01.10.2013, pričom predmetné ustanovenie § 5b ZoOS nadobudlo účinnosť až dňa 01.05.2014, žalobca nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 220 Občianskeho súdneho poriadku ho zmenil tak, že vyhovie návrhu žalobcu, resp. v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 OSP ho zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil voči žalovaným trovy konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní.

16. Žalovaná sa písomne vyjadrila k odvolaniu žalobcu a uviedla, že sudkyňa rozhodla podľa zákona, preto súhlasí s rozhodnutím a nesúhlasí s odvolaním žalobcu.

17. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 v tom čase účinného Občianskeho súdneho poriadku „OSP“) oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je treba podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie

konanie a nové rozhodnutie, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

18. Súd prvej inštancie rozhodol vyniesol napadnutý rozsudok v tejto veci za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“, ktorý bol účinný do 30.06.2016, keďže bol zrušený v ustanovení § 473 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1. júla 2016 (§ 474 CSP).

19. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný.

Podľa Čl. 1, § 1 ods. 1 zákona č. 125/2015 z 18. novembra 2015, o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „návrh“, „navrhovateľ“, „odporca“, „účastník“, rozumie sa tým podľa povahy veci aj „žaloba“, „žalobca“, „žalovaný“, „strana“.

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „súd prvého stupňa“ alebo „súd druhého stupňa“, rozumie sa tým podľa povahy veci „súd prvej inštancie“ alebo „súd druhej inštancie“ (ods. 2 citovaného ustanovenia).

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „občianske súdne konanie“, rozumie sa tým podľa povahy veci „civilný proces“ alebo „správny súdny proces“ (ods. 3 citovaného ustanovenia).

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „občianskoprávne konanie“, rozumie sa tým „civilný proces“ (ods. 4 citovaného ustanovenia).

20. V zmysle § 157 OSP bol okresný súd (vtedy ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 OSP) povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v tomto ustanovení, teda v odôvodnení rozsudku mal uviesť, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a jasne a výstižne mal vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy, a ako vec právne posúdil, pričom mal dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

21. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

22. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

23. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. októbra 2014 č.k. II. ÚS 675/2014-40 „Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto

zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia“.

24. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 1.7.2008).

25. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

26. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

27. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

28.1. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu (postupca Slovenská sporiteľňa a.s. so sídlom Bratislava, Suché Mýto 4, IČO: 00 151 653) dňa 15.07.2005 uzavrel s žalovanou v 1./ rade Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“) podľa § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Na základe tejto zmluvy pod bodom I. Predmet zmluvy. Základné podmienky poskytla Slovenská sporiteľňa a.s. Bratislava žalovanej Splátkový úver vo výške 200 000,- Sk, išlo o Úver PLUS na bývanie (účel úveru údržba nehnuteľností) s výškou premenlivej úrokovej sadzby 9,10 % p.a. v deň podpisu zmluvy a žalovaná ako dlžník bola povinná zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru v sume 4.000,- Sk, splatný v deň podpisu Zmluvy, poplatok za správu úveru 30,- Sk mesačne a od 20.08.2005 bola povinná splácať veriteľovi splátky po 2 627,- Sk mesačne, k 20. dňu v mesiaci, pričom konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.06.2015. Všetky údaje a náležitosti uvedené v Základných podmienkach Úverovej zmluvy sú platné ku dňu podpisu Zmluvy, ich zmeny sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami Veriteľa účinnými odo dňa 01.08.2002.

28.2. Dňa 15.07.2005 bola medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. Bratislava ako veriteľom a žalovaným v 2./ rade P. F. ako ručiteľom uzavretá Dohoda o ručení podľa § 303 až 312 Obchodného zákonníka, na základe ktorej ručiteľ majúci vedomosť o tom, že veriteľ uzavrel dňa 15.júla 2005 s dlžníkom F. F. Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX/XXXX (ďalej len „Úverová zmluva“), ktorej obsahom je

poskytnutie úveru vo výške 200 000,- Sk, vyhlásil, že uspokojí pohľadávky veriteľa vzniknuté z Úverovej zmluvy v znení je neskorších zmien a dodatkov.

28.3. Dňa 15.07.2005 bola uzatvorená Dohoda o zabezpečení úveru životným poistením medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. Bratislava a dlžníkom F. F. a oprávnenou osobou H. F..

29.1. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.3.2011, uzavretej podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, medzi postupcom Slovenská sporiteľňa a.s. a Bratislava a žalobcom EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Údernícka 5 ako postupníkom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávky uvedené a špecifikované v Prílohe č. 1 k Zmluve, teda aj pohľadávku voči žalovanej v 1./rade a jej ručiteľovi -žalovanému v 2./rade. Oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 526 Občianskeho zákonníka zo dňa 12.4.2011 postupca adresoval žalovanej v 1./rade a postupník jej adresoval Výzvu k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 20.4.2011, v ktorej uviedol, že ako nový veriteľ oznamuje vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 20.4.2011 a žiada o okamžité uhradenie dlžnej čiastky v celkovej sume 9 465,35 EUR (285 153,13,- Sk) najneskôr do 4.5.2011.

29.2. Žalobca podal proti žalovaným v 1./ a 2./ rade žalobu na Okresný súd Komárno dňa 1.10.2013, domáhajúc sa vydania platobného rozkazu, na základe ktorého budú žalovaní v 1./ a 2./ rade povinní zaplatiť žalobcovi do 15 dní od doručenia platobného rozkazu sumu vo výške 4 970,40 EUR spolu s úrokom z omeškania zo splátok za obdobie od 21.10.2010 do 10.05.2011 vo výške 17,05 EUR a ročným úrokom z omeškania vo výške 9 % zo sumy 4 970,40 EUR od 11.5.2011 do zaplataenia a súdnym poplatkom vo výške 298 EUR a žalovaní budú povinní zaplatiť trovy právneho zastúpenia vo výške 429,06 EUR.

30. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie v žalobe uplatneného nároku žalobcovi v sume 4 970,40 eura s príslušenstvom, z dôvodu jeho premlčania a či sa môže na daný právny vzťah, a teda aj na premlčanie aplikovať ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOS“).

31. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

32. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014 „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“

33. Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj ustanovenie § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8MCdo13/2014 z 28.2.2015) .

34. Odvolací súd sa predovšetkým sústredil na vyriešenie otázky nastolenej odvolateľom, či ust. § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, zavedené novelou zákona č. 102/2014 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je možné podľa žalobcu retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 1.5.2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako prvoinštančný súd, že áno. Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou

pôsobnosťou hmotnoprávných a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie spätne.

35.1. V danom prípade ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny, a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikovateľnosti tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex offo vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých, konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy.

35.2. Vzhľadom na to prvoinštančný súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 1.5.2014) správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval, nesprávne však uviedol, že počnúc účinnosťou novely zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. je súd od 13.6.2014 povinný na premlčanie prihliadať z úradnej povinnosti, keďže ustanovenie § 5b zákona č. 102/2014 Z.z. nadobudlo účinnosť 1. mája 2014 a nie 13.6.2014 (pozri čl. XIV Účinnosť, v ktorom je uvedené: „Tento zákon nadobúda účinnosť 1. mája 2014 okrem čl. I, čl. II bodov 2 až 8, čl. III, čl. V bod 2, čl. VI, čl. VIII bodov 2, 4 až 6, 8 až 10, 19 až 24, 28, 31 a 36, čl. XII bodov 1 až 5, 12, 15 a 16, ktoré nadobúdajú účinnosť 13. júna 2014 a čl. II bodu 1, ktorý nadobúda účinnosť 1. apríla 2015“. Ustanovenie § 5b je uvedené v článku VIII pod bodom 12).

36.1. V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 po novelizácii zák. č. 102/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. V ustanovení § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa tak zákonodarca priznal ochranu subjektívnemu právu spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských vzťahoch a to v konkrétnom, najmä však v občianskoprávnom súdnom konaní. Uvedené ustanovenie je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnemu predpisu, ktorý v ustanovení § 100 ods.1 stanovuje, že na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka.

36.2. K námietke žalobcu v odvolaní, že aplikáciou ust. § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu a k porušeniu Ústavy SR odvolací súd poukazuje na to, že túto námietku uplatnil žalobca aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. III. ÚS 194/2016, keď žalobca namietal porušenie jeho práv rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015 v konaniach vedených pod sp. zn. 3 M Cdo 9/2014, sp. zn. 3M Cdo 12/2014 a sp. zn. 3 M 3Cdo 14/2014, avšak ústavný súd uznesením zo dňa 12. apríla 2016, č.k. III. ÚS 194/2016-10 sťažnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o. odmietol ako neopodstatnené.

36.3. Ústavný súd SR v uvedenom uznesení, okrem iného, konštatoval, že formálne hodnotenie sťažovateľových námietok spočívajúcich v tvrdení nesprávnej aplikácii § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemôže viesť ústavný súd ku konštatovaniu porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ba ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalej v citovanom uznesení ústavný súd uviedol, že problém, na ktorom sťažovateľ v spojených sťažnostiach zakladá svoj návrh na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivé súdne konanie, teda problém požiadavky prípadnej retroaktívnej aplikácie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nedosahuje v perspektíve súdnej ochrany poskytovanej ústavným súdom sťažovateľovi ústavný rozmer. Mocenské presadenie právneho názoru forsirovaného sťažovateľom by totiž samo osebe nevedlo k odlišnému hmotnoprávnemu posúdeniu nárokov na plnenie uplatnených sťažovateľom v jeho žalobách.

37. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že súd prvej inštancie sa nesprávne vypořiadal s otázkou premlčania uplatneného nároku, ak dospel k záveru, že dátum poslednej úhrady splátky bol 15.10.2007, pričom právny predchodca žalobcu si účtoval úrok z omeškania z dlžných splátok až do dňa postúpenia pohľadávky, t.j. do 24.3.2011 a deň, kedy bol žalobca (resp. jeho právny predchodca) oprávnený zosplatiť svoju pohľadávku možno v zmysle citovaného ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka považovať za deň, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a teda za deň začatia plynutia premlčacej doby. Ďalej prvoinštančný súd uviedol, že z prehľadu finančných transakcií vyplynulo, že žalovaná v 1./ rade naposledy uhradila splátku úveru dňa 15.10.2007 a od 21.2.2008 (teda uplynutím lehoty troch mesiacov od splatnosti splátky splatnej dňa 20.11.2007) začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie dlžnej sumy zo zmluvy o úvere na súde (§ 392 ods. 2 Obchodného zákonníka) v trvaní troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá márne uplynula dňa 20.2.2011, preto, keď konanie v prejednávanej veci začalo dňa 1.10.2013 doručením návrhu na súd (§ 81 ods. 1 O.s.p.), bolo to až po uplynutí premlčacej doby na uplatnenie tohto nároku. S ohľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu žalobcu voči žalovanej v 1./ rade zamietol a zamietol aj žalobu voči žalovanému v 2./ rade, keďže nárok bol uplatnený titulom ručiteľského záväzku a žalovaný v 2./ rade ako ručiteľ mal v konaní vzniesť rovnaké námietky ako dlžník (teda aj námietku premlčania, na ktorú súd prihliada ex offa). Lehota na uplatnenie nároku voči žalovanému v 2./ rade začala plynúť v rovnaký moment ako u žalovanej v 1./ rade s tým rozdielom, že táto je štvorročná a uplynula dňa 20.2.2012 (teda pred podaním návrhu na začatie konania na súd).

38. Tieto právne závery súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a v rozpore so zákonom, keďže nie sú bližšie odôvodnené; súd prvej inštancie tiež vôbec nevysvetlil, prečo by mala byť pre ručiteľa premlčacia doba štvorročná v zmysle Obchodného zákonníka a pre dlžníka trojročná v zmysle Občianskeho zákonníka, čo tiež zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia a to je vždy dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

39. Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal ustanovením § 103 OZ, v zmysle ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

40. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

41. Podľa § 53 ods.9 OZ v znení účinnom od 1.7.2011 (novela Občianskeho zákonníka uskutočnená zákonom č. 161/2011 Z.z.), ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

42.1. Plnenie dlhu v splátkach je formou plnenia v čiastkach s tým rozdielom, že výška i čas plnenia (splatnosť) jednotlivých splátok sú vopred dohodnuté a jednotlivé splátky dospievajú dodatočne podľa zvoleného splátkového kalendára. Zaplatením jednotlivkej splátky zaniká konkrétne povinnosť dlžníka, ale dlh a právny pomer, ktorý ho zakladá, trvá dovtedy, kým nebude zaplatená posledná dohodnutá splátka.

42.2. Pri plnení dlhu v splátkach ide vlastne o dvojakú dobu splatnosti. Jednak je stanovená doba plnenia jednotlivých splátok a zároveň doba splatnosti celej pohľadávky je určená poslednou splátkou. Záväzok potom zaniká postupne, tak ako sú splátky plnené, a omeškanie dlžníka sa posudzuje pri každej splátke zvlášť. Ak dlžník plní dlh v splátkach, nezaplatenie jednej alebo viacerých splátok v čase ich splatnosti nespôsobuje bez všetkého splatnosť celého dlhu. Každá zo splátok predstavuje samostatný dlh, ktorý veriteľ môže samostatne uplatňovať na súde.

42.3. Súčasťou podmienok splatnosti jednotlivých splátok môže byť i určenie, že pre nesplnenie niektorej splátky je veriteľ oprávnený žiadať zvyšok pohľadávky naraz (§ 565 OZ). Ide o podmienenú výhodu splácať dlh v splátkach. Splatnosť celej pohľadávky (tzv. strata lehôt alebo strata výhody splátok) nenastáva priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi, či toto právo uplatní, teda či vyzve dlžníka na zaplatenie celého zvyšku, prípadne či podá na súde žalobu na plnenie. Strata výhody splátok môže

okrem hlavného dlžníka postihnúť aj ručiteľa, ktorý prevzal ručenie za splnenie dlhu v splátkach. Stratu výhody splátok musí veriteľ dlžníkovi oznámiť, prípadne i uplatniť na súde podaním žaloby. Právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky.

42.4. Ustanovenie § 565 OZ o strate výhody splátok je modifikované vo vzťahu k plneniu zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach.. Podľa ustanovenia § 53 ods. 8 OZ, ktoré nadobudlo účinnosť 1.11.2008 (zákon č. 379/2008 Z.z.) platí, že veriteľ je v prípade nesplnenia niektorej splátky oprávnený požadovať od dlžníka zaplatenie celého zvyšku pohľadávky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

42.5. Z tejto úpravy jednoznačne nevyplýva, od akej udalosti treba túto lehotu počítať. Z celého kontextu ustanovenia však možno vyvodiť, že musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď veriteľ upozornil spotrebiteľa (dlžníka), že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa, keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa, keď ju má spotrebiteľ uhradiť. Pre úplnosť treba dodať, že 15-dňová lehota však môže najskôr začať plynúť po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením jednej zo splátok, teda nasledujúci deň po dni, ktorý bol v splátkovom plnení dohodnutý ako deň splatnosti splátky.

42.6. Pokiaľ ide o premlčanie splátok, platí, že premlčacia doba tu začína plynúť osobitne vo vzťahu ku každej splátke odo dňa jej splatnosti (§ 103 OZ). Premlčacia doba ohľadne celej pohľadávky v prípade straty výhody splátok začína plynúť odo dňa (dies a quo) splatnosti nezaplatenej splátky. To sa týka ako prípadov, keď sa zvyšok dlhu stane splatným (jedine) v dôsledku úkonu veriteľa, tak aj prípadov, keď je medzi stranami dohodnuté, že v dôsledku nesplnenia čiastkového záväzku (pre omeškanie s úhradou niektorej z dohodnutých splátok) sa automaticky stáva splatným celý dlh. Premlčacia doba v týchto prípadoch plynie od doby splatnosti celého zostávajúceho nesplneného dlhu.

43.1. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

43.2. Ak sa plnenie na základe určitého práva dohodlo v splátkach, premlčia sa vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe jednotlivé splátky, teda každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 plynie samostatne.

43.3. Ak plnenie bolo dojednané v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich splatnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej splátky stane splatným celý dlh, začína plynúť premlčacia doba odo dňa splatnosti nesplnenej splátky.

44. Zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX nesporne vyplýva, že žalovaná v 1./ rade ako dlžníčka bola povinná splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných splátkach po 2 627,- Sk, t. j. sume 87,20 eura od 1.1.2009, kedy došlo k zavedeniu spoločnej meny „euro“ v Slovenskej republike, vždy k 20.dňu v kalendárnom mesiaci, počnúc zaplatením prvej splátky istiny dňa 20.8.2005 a končiac poslednou splátkou úveru dňa 20.6.2015.

45. Dohoda medzi účastníkmi zmluvy o splnení dlhu v splátkach umožňuje veriteľovi, aby od dlžníka požadoval vždy iba zaplatenie tej splátky, ktorá sa stala splatnou (zročnou). Každá zo splátok totiž predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú splátku začína plynúť premlčacia doba podľa § 101 OZ samostatne. Ak bolo medzi účastníkmi zmluvy dohodnuté, že veriteľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy alebo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, ak dlžník podstatným spôsobom porušil ustanovenie zmluvy, napríklad v prípade nesplácania pohľadávky riadne a včas, teda ak prestal platiť splátky, neznamená to, že toto svoje právo je povinný veriteľ využiť. Uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky je v právomoci veriteľa, ktorý toto právo môže, ale aj nemusí uplatniť. Pokiaľ ide o premlčanie splátok, platí, že premlčacia doba tu začína plynúť osobitne vo vzťahu ku každej splátke odo dňa jej splatnosti. Ak dlžník nesplní niektorú zo splátok a veriteľ vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stane splatným celý zostávajúci dlh, premlčacia trojročná doba pre právo na zaplatenie celého zostávajúceho dlhu v prípade vyhlásenia zmluvnými stranami dohodnutej mimoriadnej splatnosti dlhu začína plynúť od doby splatnosti celého zostávajúceho dlhu. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje výrazný zásah do práv

a povinností dlžníka, najmä zakladá jeho povinnosť vrátiť celý poskytnutý úver aj s príslušenstvom, preto je nevyhnutné, aby veriteľ jednoznačne a spoľahlivo preukázal, že boli splnené dohodnuté podmienky predčasného zosplatnenia úveru ako aj to, kedy bolo zosplatnenie úveru oznámené dlžníkov.

46. Žalovaná v 1./rade na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 31.3.2015 uviedla, že dohodnuté splátky riadne splácala až do 15.10.2007, kedy zaplatila poslednú splátku a od tej doby žiadnu splátku nevykonala z dôvodu straty zamestnania. Neuvedla však či a kedy jej zo strany žalobcu oznámená mimoriadna splatnosť úveru, ale nespochybňovala žiadne tvrdenie žalobcu ohľadne splátok, ktoré sa mali vykonať od 20.11.2007 do 20.6.2015.

47. Z hore uvádzaných skutočností vyplýva, že záver súdu prvého stupňa o premlčaní pohľadávky nemá oporu v obsahu spisu, nezodpovedá náležitému zisteniu skutkového stavu a ani správne právnemu posúdeniu. Moment splatnosti peňažného záväzku prvoinštančný súd v rozpore s právnou úpravou aj všeobecnými obchodnými podmienkami právneho predchodcu žalobcu a pre nedostatok dôvodov je jeho záver o premlčaní pohľadávky žalobcu nesprávny. Vzhľadom k hore uvedeným právnym záverom odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

48. Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne zaoberať sa tým, či ku dňu podania návrhu žalobcu na súd, keď v žalobe uplatnil nárok na zaplatenie splátok úveru od 20.10.2010 do 20.6.2015 v počte 57 a v celkovej výške 4 970,40 eura, sú niektoré splátky vo výzve a vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 20.4.2011 ku dňu 1.10.2013 (t.j. ku dňu podania žaloby na súd) premlčané alebo či je premlčaný celý nárok žalobcu, posúdil celú úverovú zmluvu z pohľadu ochrany práva spotrebiteľa a až potom vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 220 CSP tak, aby bolo preskúmateľné.

49. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súd prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

Podľa § 391 ods. 3 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

50. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).